

Alexander Rinnooy Kan op BOSNO dialoogdiner:

‘Blijf als werkgever geïnspireerd bij wat je doet’

De werkgever van morgen staat voor grote uitdagingen in een wereld waar flexibilisering en robotisering snel aan importantie winnen. Tijdens een dialoog diner van Stichting BOSNO delen de aanwezigen hun visie op deze problematiek.

BOSNO besteedt vanavond aandacht aan haar 40-jarig jubileum in de mooie 18^e-eeuwse buitenplaats Sparrendaal in Driebergen. De bijeenkomst voor directies en bestuurders en andere betrokkenen, staat in het teken van de ‘werkgever van morgen’. Het gezelschap is bijeen in de voormalige Raadszaal, om te luisteren naar de visies van Prof. dr. Alexander Rinnooy Kan en Prof. Dr. René ten Bos en hierover aan tafel verder te discussiëren.

De eeuwenoude met beschilderd behang bekleedde muren, vormen een mooi decor om over de werkgever van morgen te spreken. Gebouwd als zomerverblijf in 1754, in opdracht van de toenmalige burgemeester van Utrecht, hebben hier sindsdien vele werkgevers hun personeel aangestuurd. Vandaag, anno 2017, zijn hier vertegenwoordigers van politie, defensie, wetenschap, de luchtvaart, de bouwwereld en andere bedrijfssectoren bijeen om te praten over de rol van de werkgever in deze tijd van snelle veranderingen. Een tijd, waarin globalisering, flexibilisering en robotisering de grote uitdagingen van de werkgever van morgen en overmorgen vormen.

De avond wordt afgetrapt door Franc Heijke, programmamanager van BOSNO. Hij memoreert even aan het 40-jarig bestaan van de stichting en ziet het jubileum als een mooie aangelegenheid om mensen bij elkaar te brengen. Daarbij doelt hij op de vertegenwoordigers van bedrijven die aan de wieg van BOSNO hebben gestaan, als wel huidige partners en andere organisaties die BOSNO een warm hart toedragen. Hij benadrukt dat het delen van kennis zowel voor de werkgever als de werknemer van morgen van groot belang is.

Ir. Sander Eijgenraam, directievoorzitter Movares en daarnaast bestuursvoorzitter van Stichting BOSNO, borduurt hierop voort en licht nog even kort toe waar BOSNO voor staat: een non-profit stichting die zich volledig richt op intercompany training, waarbij het al doende leren centraal staat. ‘Het is belangrijk voor bedrijven om dit juist voor het middenkader goed te regelen. Die laag moet het op termijn gaan doen.’ Hij vertelt dat zijn eigen training lang geleden bij BOSNO voor hem ‘de eerste training was die er echt toe deed’. ‘Ik heb daar leren nadenken over dingen die ik eigenlijk al had geaccepteerd’, aldus Eijgenraam.

Dan is het de beurt aan Alexander Rinnooy Kan, die zijn gehoor graag mee wil nemen naar de werkgever van overmorgen. Hij gaat in op de drie samenhangende begrippen globalisering, flexibilisering en robotisering om aan te geven wat de werkgever in de toekomst allemaal te wachten staat.

Globalisering is zo zegt hij ‘de oorsprong van alle kwaad of goed’. ‘Lang is er geloofd, gehoopt en gedacht dat het voor Nederland en de rest van de wereld een zegen zou zijn. In zekere zin heeft dat zo uitgepakt, het heeft ons land aantoonbaar veel opgeleverd.’ Hij somt wat zegeningen op zoals het wegvallen van de grenzen. Ook is de inkomensongelijkheid tussen landen kleiner geworden, kijk naar de opkomst van China en India. Aan de andere kant profiteert niet iedereen evenveel van globalisering, ook niet iedere werkgever. Rinnooy Kan: ‘Opleiding, ervaring en lef zijn ook belangrijk.’

Naast globalisering krijgen alle werkgevers te maken met de gevolgen van een flexibiliserende arbeidsmarkt. Uit de statistieken over vaste banen versus flexwerk blijkt dat in Nederland enerzijds de flexcomponent enorm is toegenomen, maar dat anderzijds de bescherming van de vaste baan ook

is gestegen. Behalve in Duitsland, zijn de werknemers met een vaste baan nergens zo goed beschermd als hier. Flexwerken is daarnaast nergens zo veelomvattend als bij ons, afgezien van de Verenigde Staten.

Naast flexibilisering moeten werkgever en werknemer ook nog zien te dealen met robotisering. Een verandering die door velen als bedreiging wordt ervaren. 'Nieuw zijn robots niet, maar de schaal waarop het nu gaat plaatsvinden is dat wel. Toch moeten we er niet bang voor zijn, maar de productiviteitsstijging naar ons toe halen. Natuurlijk verdwijnen er banen, maar er komen nieuwe banen voor in de plaats', aldus Rinnooy Kan. Voor de werkgever van overmorgen al met al geen sinecure om hier goed op in te spelen. Kennis blijven vergaren en delen is dan ook onontbeerlijk, zowel voor werkgever als werknemer.

Werkgevers moeten daarom constant in gesprek blijven met hun werknemers. Rinnooy Kan: 'Dien daarbij als een gelijkwaardige gesprekspartner, waarbij je zuinig moet proberen te zijn met strakke commando's. Op die manier kun je heel effectief leidinggeven. En blijf geïnspireerd bij wat je doet. De werkgever die dat lukt zal het best overmorgen overleven.'

Aan de verschillende tafels, begeleid door BOSNO inleiders Hanke Lange van Leike van Oss, wordt na deze boeiende presentatie doorgepraat over de nieuwe rol van de werkgever én die van de werknemer, evenals over het belang van blijven leren voor allebei. Na een heerlijk diner volgt dan nog een overpeinzing van de Denker des Vaderlands, filosoof René ten Bos.

Hij vraagt zich af waarom de mensen zo mopperen allemaal. 'We leven in een mooi huis, er is niet zoveel aan de hand.' Hij wijst er daarbij op dat het handig is om te weten dat er van alle voorspellingen bijna niets uitkomt', zo hoorde hij laatst van een futuroloog. De voortgang van technologie gaat volgens hem altijd al samen met heel veel angst. Ten Bos: Een attitude die ons niet helpt, want technologie gaat toch met ons aan de haal, op welke manier dan ook. Niet bang zijn, je kunt beter nadenken over hoe je het kunt gebruiken. We moeten er iets mee doen, we moeten niet angstig zijn dat de geest niet meegaat. De mens is flexibel, ik maak me er niet al te veel zorgen over.'

Hij legt daarbij nog een link naar globalisering, net als Rinnooy Kan eerder op de avond. Verwijzend naar een Duitse filosoof legt hij uit dat de mens van nature een globaliserend wezen is: 'Globalisering is letterlijk het binnendringen van buitenwerelden in binnenwerelden. Zodra die buitenwerelden binnendringen in de binnenwerelden, raken de laatste in paniek. Niet doen, wanhoop niet.' Daarmee geeft hij zijn toehoorders iets moois ter overdenking mee naar huis, iets wat ze wellicht als werkgever zelf kunnen toepassen in de toekomst.

Tekst: Annemieke Diekman